

הרב הראשי הרב מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, ת"ת דרך המלך,
 שיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

פרשת קרח

תורת

הנגיעה העצמית מטעה האדם

במדבר פרק טז (א) וַיִּקְוֹז קָרוֹז בֶּן יִצְחָק בֶּן קָהָת בֶּן לֵוִי וְדִתָן וְאֶבְיָר בְּנֵי אֶלְיָאָב
 וְאוֹז בֶּן פֹּכֵחַ בְּנֵי רְאוּבֵן:

עיני הטעות:

וכתבו חז"ל במדרש במדבר רבה (וילנא) פרשת קרח פרשה יח וקרח שפקח היה מה ראה לשטות הזה אלא עינו הטעתו ראה שלשלת גדולה עומדת הימנו שמואל ששקול כמשה ואהרן שנא' (תהלים צט) משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו עשרים וארבעה משמרות עומדות מבני בניו שכולם מתנבאים ברוה"ק (ד"ה א כה) כל אלה בנים להימן אמר אפשר הגדולה הזו עתידה לעמוד ממני ואני אדום ולא ראה יפה לפי שבניו עשו תשובה ועומדין מהן. והובא ברש"י בפסוק ז.

והקשו מדוע חז"ל נקטו בלשונם עינו בלשון יחיד ולא עיניו בלשון רבים?

ובכדי לבאר יש להקדים שהתורה וחז"ל משתמשים בעין כביטוי להבנת השכל והיינו עיני השכל של האדם כיצד מבין או מסתכל על חייו, כאשר מצינו בשמות פרק כג (ח) וְשַׁחַד לֹא תִקַּח פִּי הַשַּׁחַד יַעֲוֹר פְּקָחִים וַיִּסְלַף דְּבָרֵי צְדִיקִים: דברים פרק טז (יט) לֹא תִטֶּה מִשְׁפָּט לֹא תִפְיֹר פְּנִים וְלֹא תִקַּח שַׁחַד פִּי הַשַּׁחַד יַעֲוֹר עֵינֵי חֲכָמִים וַיִּסְלַף דְּבָרֵי צְדִיקִים:

שני עינים לאדם:

וידוע בשם הגר"י מסלנט שאמר כי הקב"ה ברא לאדם שני עינים ולא עין אחת, בכדי שבעין אחת יראה מעלות חברו ובעין אחת יראה חסרונותיו ועי"ז יוכל לתקן ולהשלים את עצמו, אולם קרח הפך את מבט עיניו בעין אחת היה בקורתו על משה מתוך נגיעתו, ובעין השניה ראה את מעלותיו, ובזה נבין שלמרות שקרח פיקח גדול היה עינו היינו עין השכל הטעתו מתוך הנגיעה שהייתה לו לרדוף אחרי הכבוד ולכן לא ראה נכון את הדברים וטעה ועשה מחלוקת נגד משה רבנו.

מעשה המוכיח עד כמה נגיעה מסנוורת:

מעשה נפלא מופיע בספר "עלינו לשבח" שלולא הובא ע"י הגר"י זלברשטיין שליט"א היה ספק במהימנותו והוא משכנע עד כמה כוחה של נגיעה יכול להשפיע בצורה חמורה ולהביא את האדם למעשה שפלות. מעשה בשדכן שהציע את בת פלוני לבן פלוני וכבר בשלב הראשון נראה היה שההתאמה מוצלחת במיוחד, השידוך שהחל ברגל ימין התקדם יפה ועבר עד מהרה לפסים מעשיים המשודך והמשודכת נפגשו כמה פעמים והיו מרוצים האחד מהשני, גם ההורים משני הצדדים יצרו שפה משותפת ובאופן הלא רחוק אפשר היה כבר לשמוע את שבירת הצלחת במזל טוב.

וכמו בכל דבר מוצלח שלח גם כאן השטן את ידו וניסה 'לקרוע' את השידוך וכמעט שהצלחת. יום יומיים לפני שהצדדים היו אמורים להודיע על סיומו המוצלח של השידוך מתקשר לביתו של השדכן חבר טוב ומודיע לו על בואו ארצה בימים הקרובים עם בתו המצויינת לה הוא מחפש שידוך הגון ומבקש ממנו להירתם למשימה ולסייע לו במציאת זיווג מתאים.

בתוך הדברים הודיע החבר לשדכן שאם משימתו תצליח בידו והוא יהיה השליח הטוב להביא את בתו בברית האירוסין ישלשל לידיו הון עתק ונקב בסכום שאינו מוכר כאן בארץ ישראל מידוענו השדכן מאזין לדברים וליבו יוצא לכל אורך השנים שהוא עוסק במקצוע זה לא התגלגל לידיו סכום כסף כה גדול משידוך אחד, הוא מאמץ את מוחו כדי לאתר בחור שיענה על כל הדרישות ולפתע עלה במחשבתו רעיון שטני ולא עבדו דקות אחדות והוא כבר בדרך למימוש, בעוד שבביתה של המשודכת הראשונה בה פתחנו את הסיפור כבר מתכוננים להודיע על הסכמתם לאירוסין מתדפק השדכן אצלם ומודיע

הרב הראשי הרב מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, ת"ת דרך המלך,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

שיש לו דבר סתר לשוחח עם האב, משנכנסו יחד לחדר 'מגלה' השדכן לאבא שהאדם המיועד להיות מחותנו דהיינו אבי הבחור מדבר עליו דברים לא טובים "ובאזניי שמעתיו מספר לאחרים על מעשים רעים שעשית".
"גם אתה מבין שהייתי מעוניין מאוד שהשידוך שהצעת לי ככם ייצא לפועל" המשיך השדכן "אבל חוששני ממה שיקרה ביום שאחרי אם היום הוא מדבר עליך בצורה כזו מי יודע מה יהיה אחר כך, ראיתי מחובתי לגלות באוזניך את הדבר כדי שלא תבוא אלי אחר כך בטענות".

לא צריך להיות חכם גדול כדי להבין שכבר באותו מעמד הודיע אבי המשודכת שהוא מבטל את העסק.
אבל השדכן שדמותו באה לידי ביטוי מדויק בראשי התיבות של המילה 'שדכן' שקר דובר כסף נוטל לא הסתפק בכך וכדי להיות בטוח שהצליח להביא לפירוק השידוך הלך גם אצל אבי הבחור ו'גילה' באוזניו מה שהצד השני מדבר עליו, איש זה הלך בדרכו של אהרון הכהן אבל בדיוק בכיוון ההפוך, השלב הבא כמובן היה הצעת שמה של הבת שהגיעה עם אביה מחו"ל לאותו בחור שעזב את ההצעה הראשונה בחור זה היה אכן אחד המצויינים ביותר בישיבתו וכך עלה במחשבתו של השדכן הנוכל לגרוף לכיסו את אלפי הדולרים שהציע לו החבר, השניים אכן נפגשו אבל הקב"ה שראה וידע הכל לא שיגר הפעם את השטן כדי להפריד בין הדבקים, הוא עצמו הוא ולא שליח, מנע מהשדכן את האפשרות להרויח כסף על חשבון הסכסוך בין שתי המשפחות הראשונות, ההצעה לא יצאה אל הפועל. והשדכן הנוכל יצא קרח מכאן ומכאן.

והנה חלפו כמה חודשים ולפתע נזכר אבי המשודך הראשון בהצעת השידוך ההיא שכמעט ונסתיימה ובמוחו מתחילים לכרסם ספקות הכיצד יתכן שאבי המשודכת דיבר עליו דברים לא טובים "הרי אני מכיר אותו היטב ולא מהיום ולא נראה לי שאכן כך היו פני הדברים" הוא אומר לבנו.

וממחשבה למעשה הוא מחליט להתדפק ישירות על דלת ביתו של הצד השני שכמעט היה למחותנו ולשוחח עימו על הנושא ובכך לבדוק את נכונות המידע שהעביר לו השדכן בזמנו. ואבי המשודכת פתח עליו זוג עיניים תמהות "אני אני דיברתי עליך מילה אחת לרעה אדרבה בזמנו קיבלתי ידיעות שאתה הוא זה שפתחת עליי את פיך וסיפרת דברים שלא עשיתי מעודי".
לא עוברות שניות ספורות והשניים עומדים על העלילה הנוראה שנירקמה על ידי השדכן ונופלים האחד לזרועות של השני ועוד באותו יום נשברה הצלחת במזל טוב.

למרות חיתומו הטוב של השידוך עצמו הסיפור עם השדכן עוד לא נגמר מה שקרה עכשיו הוא ממש בבחינת הבלתי ייאמן הנוכל הוא ששמע שהשידוך בין שתי המשפחות יצא לפועל בא וביקש את המגיע לו.
"הרי אני הצעתי לכם את השידוך הזה ואם כן מגיע לי תשלום על כך" טען בחציפותו הנוראה.

המשפחות באו אליי [לגר"י זילברשטיין] ושאלו האם יש לטענתו זו של השדכן סימוכין בהלכה, שאלתי על כך את גיסי הגר"ח קנייבסקי שאמר שראשית לכל צריך להודיע לשדכן שבשבת הקרובה יכריזו עליו הגבאים בבית הכנסת כ'נוכל' וכמי שצריך לברוח הימנו כמטחווי קשת, ובאשר לטענתו הרי הוא היה זה שבמו ידיו ביטל את השידוך ואם כן גילה בדעתו שלא ניהא ליה השידוך הזה ומה יש לו עוד לדרוש כסף.

נמצינו למדים מוסר השכל עד כמה האדם מסוגל לטעות ולראות ולהבין הפוך בגלל הנגיעה והאינטרס העצמי ויכול להתוכח עם אחרים על צדקתו כקרח נגד משה מרוב הטעות שהוא נמצא בתוכה כי אינו מסוגל לראות את האמת.

מרדכי מלכא